

население, които трябва да бъдат „ангажирани в трудова дейност“. Това са: чергарите; онази част, която не желае да работи и търси лесни начини за препитание; тези, които подбират работата си и не се задържат дълго време на едно и също работно място; онези, на които по административни причини все още не е намерена работа. Но проблемите при реализиране на тези решения са големи, а в някои случаи и непреодолими. Циганите са свикнали със своята свобода, за тях трудът не е монотонно ежедневие, а начин за изкарване прехраната за деня. Ето защо процесът на обвързване с постоянна работа, на създаване на трудови навици е не особено ефективен, продължителен и тежък (ЦДА 136, 26, 234: 3).

Като резултат на предприетите мерки за ликвидиране на скитничеството, в Държавните земеделски стопанства (ДЗС), най-вече в „Раковски“, „Стефан Караджа“ и „Рогозина“ са приети на постоянна работа около 1000 цигански семейства предимно от Софийски, Врачански, Старозагорски окръг. А в ДЗС и в ТКЗС в Пловдивски, Сливенски, Русенски и Варненски окръг са приети около 1500-1600 семейства (Генов, Таиров, Маринов 1968: 30). „В земеделското стопанство „Рогозина“ в Добруджа, бяха построени 70 жилища, където бяха настанени довчерашните катунари... 1963 г. ...Повечето от жените бяха ангажирани в полевъдството и птицефермата, а мъжете в животновъдството и ремонтните работилници.... Жените „отскачат“ за по един-два дни до Варна, Добрич и Русе, за да изкарат някой и друг лев чрез врачуване...

Директорът Друмев, селско чедо, беше голям шегобиец. Самите цигани говореха за него: „Хем ни хвали, хем ни се кара!“. Често им разказвал приказка за някаква циганка, която просила и казала на българката: „Че то вашто, госпожа, е по-леко: ори, мели, яж. А при нас: проси го, носи го, мели го, печи го и чак тогава го яж“.

... „Казвате, че ще работят жените. А те кога ще ходят да врачуват? Това е техният занаят...?“ (Колев 2003: 36-37).

Житейските неволи и превратности в живота си циганите приемат с вечна примиримост с наличното, даденото, съществуващото в момента. „Дечурлига - окъсани, въшлясали, жените – мръсни, опушени. По цял ден шляпаха с налъмите.... Оджаците не теглеха, пушеха, миришеше, лютеше на очите, но те бяха доволни, че са на топло. Отопляваха се с тезеци (сухи говежди лайна, омесени със слама), които циганките правеха през лятото“ (Алваджиев 2000: 106).

“...Циганите са съвършено безнравствени и лениви хора. За прехраната си от нищо не се отказват. Те се занимават с някои занаяти, но пред-